

مسؤولیت متن، املاء و انشاء این نوشتہ بدوش خود نویسنده میباشد

۲۰۱۷/۱۱/۰۱

انجیر سلطان جان کلیوال

د شهید سردار محمد داود

او داکتر محمد حسن شرق ملګرنیا ته یو ځغلند نظر

(د داکتر شرق د لیکنو له مخ)

پنځمه برخه

دلته بیا هم داکتر شرق محمد داود په دی تورنه وی چې د ده او د ده د ملګرو له مشوری پرته او بی له دی چې د منطقی د سیاسی حالاتونه خبر ولری د ایران د جاسوسی سازمان ته دا اجازه ورکوی چې نه یواحی د منطقی په هکله بلکی د هیواد په کورنیو چارو کی هم ورته د لاس و هلو زمینه برابره کاندی. شرق ادعا کوی چې د ساواکیانو لوی هدف دا و چې داود له ملګرو نه تجرید شی او بیا سرکوب شی او له بهه مرغه دا کار خپله په داود باندی کوی او هغه هم بی له دی چې و پوهیری د خان وژنی په لور روان دی. شرق لیکی «... و نمی شد درباره سوء نیت آنها به محمد داود گذارش داد» که د داکتر شرق دا تولی ادعا گانی سمي وي نو سری بی له تشویشه ویلی شی چې: (واه واه دغه دی هوښيار رهبر).

داکتر شرق دا خبره هم په ګونه کوی چې قدری او یا هغه څوک چې قدری یی د ساواکیانو سره د خبرو او ملاقات د پاره تاکلی و (داودخان)، په دی نه پوهیدل چې «تضعیف جمهوریت در افغانستان برای بقای سلطنت در ایران موثر و مفیدتر است تا استحکام جمهوریت..... و متناسبانه فهم قدرخان در تحلیل چنین مواردی نه تنها قد نمی داد بلکه در صف آنها قرار گرفته بود که انکشاف عجیب و غریب را در افغانستان در رابطه به کمک های ایران و دیگر کشور های خلیج فارس خیال پلو می زندن».

داکتر شرق مخکی دا خبره کړی وه چې محمد داود فکر کاوه چې د ایران سره در قابت له مخی به د سعودی عربستان او د خلیج د نورو هیوادونو نه د وطن د آبادی د پاره بیری مرستی تر دلاسه کړی، نو دا خیال پلو بل چانه واهه بی له محمد داود څخه. شرق صاحب خو په څرګنده توګه د محمد داود نوم نه اخلي چې د ساده ګی له مخی د ایران په هدفونو نه پوهیری او حتی په دی خیال پلو کی شپی تیروی چې (بزک بزک نمیر که جو لغمان میرسد)، خو په مهارت سره دا تور په قدری خان بیچاره لګوی چې دومره پوهه بی نه در لوده چې د پردى تر شا د ایران په هدفونو و پوهیری،

هغه دا جرئت نه کوي چي دا تور مستقیماً په رهبر پوري کړي، خو سپري پوهيدلی شی چي قادر خان چا د ساواكيانو سره د خبرو د پاره تاکلی و؟

په هر صورت دا د داکتر شرق د لیکلو عمومي طرز دی چي (در به تو میگم دیوار تو بشنو).

شرق صاحب تردي وروسته د داخله وزیر فيض محمد او درهبر تر منځ د پرچمي ولسوالانو د مقرورو له کله په لفظي شخه خبری کوي او داسي و بنای چي هغه پره شرق په غاړه اخلي، حکه چس د ولسواليو بستونه له ۶ نه تر ۳ پوري دی او وزیر په دی بستونو کی د مقررېو صلاحیت نه لري، په دی بستونو کی د مقررېي صلاحیت د صدر اعظم دی چي داکتر شرق هلته کار کوي نه فيض محمد.

په همدي بحث کي يوحل بيا په کريم مستغنى او وحید عبدالله باندی حمله کوي او د فيض محمد د خولي نه هغوي داسي يادوي چي ګوندي د هغه انقلابي ملګري همدي کسانو درهبر له پامه غورخولي دي او رهبر دومره ساده دی چي د پاچا سره د دوي په اريکو نه پوهيرى. داکتر شرق بلاخه دی تکي ته را رسيري چي «....و از همه مصیبت بارتز برایم این بود که آنها از نزدیکان محمد داود بودند و برای پائين انداختنم از قدرت، اخبار را جعل میکردند که ګویا برای سقوط محمد داود دسيسه میکنم اما عبدالله و عبدالقدیر چرا؟»

دلته که سپري يوڅه په غور سره د داکتر شرق ادعا ته زير شي، د ده په ذريعه د داود خان د تعويض مسئله یو څه حیرانونکي معلومېږي، حکه هغه وخت هیچا داسي فکر نه کاوه لکه شرق صاحب چي ادعا کوي، بلکي څومره چي ماته را ياد دی هغه وخت پېرو کسانو داخبره کوله چي: داکتر شرق او د هغه ملګري په څو دليلونو درهبر(محمدداود) د څېږي سره مخامخ شول.

-لومړۍ داچي دهمدي ډلي د دسيسو او توطئو د جورو لو له مله محمدداود د محمدهاشم ميوندوال په خير ملي شخصيت او ورسره د محمدداود نور هسي نژدي ملګري چي د ده د جمهوري نظام د تقوی د پاره ترى په راتلونکي کي ممکن بنه ګته اخستل شوی واي له لاسه ورکړل.

- دويم داچي د محمد داود په جمهوري نظام کي د همدي ډلي د پراخه ګدون او سترا وک لرلو له کله د نريوالو خصوصاً په افغانستان کي د نورو را منځ ته شوو اسلامي ډلو له لوري هغه(داود) هم کمونست و بل شو او د جمهوري نظام سره په وسله واله توګه مخامخ جګري ته را و تل.

- او دريم داچي رهبر غوبنتل چي د نوری دنيا سره د نيكو او دوستانه اريکو په را منځ ته کيدو سره، خپل دولت په شوروی اتحاد باندی د زياتي تکيه کيدو څخه را وباسي او د خپل ملک د آبادي د پاره د اوه کلنو انکشاف پلانونو د سم او مکمل تطبیق د پاره د نورو هیوادو خصوصاً ایران، سعودي عربستان او د امریکا په شمول د نورو عربي او د خلیج له هیوادونو څخه د مرستو غوبنتونکي شي، چي له بدنه مرغه درهبر او د هغه د نورو ملګرو دا تصمیم د داکتر شرق او د هغه د چې په یارانو د پاره وظیفتاً د قبول ورنه، او غوبنتل یې چي د کوڈتا تش په نامه رهبر د تل د پاره په خپل لاس کي و ساتي، او که درهبر سره د دوی د لاس نه د ونلو خیال پیدا شي نو بیا باید دولتي قدرت د (اخ، ګ) ګوند چي د شوروی لاس خکالی ګوند و ورنقل شي، چي بلاخه هماگسي وشول او د محمد داود په وراندي د دی ډلي دسيسه چي داکتر شرق ورته د (د جعل اخبار) نوم ور کړیدي (جعل) نه بلکي ربنتیا ول.

داكتر شرق بیا هم د داود خان نه گیله کوی او وایی چی د ده په دوستی د خو تنو شاه پرستانو او خپله د معزول پاچا په اشارو بی باوره شوی و. هغه وایی چی پاچا د خپل استعفا نامی په آخر کی داسی لیکلی و «....از کوداتاچیان بر حزر باشند و نویسنده را که بهتر می شناخت به سفارش دیگری به حیث مار آستین خانه دان به محمد داود معرفی کرد بود» (د اومنی برخی ۴ مخ)

زما یادونه: (زه په دی نه پوهیرم چی د دوست او دینمن په پیژننده کی به محمد داود د بنه استعداد خاوند او که محمد ظاهر شاه؟ خو که محمد ظاهر د خپل کاکا زوی محمد داود ته په خپل استعفا نامه کی په ربنتیا سره هم دا خبره (مار آستین) لیکلی وی نو زه بیا په دی باورمن کیدلی شم چی محمد ظاهر نسبت محمد داود ته په دی برخه کی د بنه استعداد لرونکی دی)

داكتر شرق د مرکزی کمیته په جلسه کی د مالی د وزیر سید عبدالاله، د فوائد عامی د وزیر غوث الدین فایق (چی شرق د هغه په هکله وایی «سنگینی مقام وزارت تعادل فکری و حافظه وی را بر هم زده بود»)، عبدالقدیر نورستانی او سرور نورستانی تورونه چی حتی ده ته بی د خائن خطاب پکی وکر، نوره یوه بیکاره اداره کنی او وایی: « کمیته که نه چندان دور، بلکی در همان نزدیکی ها، برای یک حمله نظامی جهت تغیر سلطنت به جمهوری تشکیل جلسه داده بود، و سپس بر تقرر رئیس دولت، منشی کمیته مرکزی و اعضای کابینه دولت جمهوری صحه گذاشته بود، اکنون از بی تفاوتی اعضایش در تطبیق صلاحیت های شان روزهای آخر عمرش را می شمرد و در سوگواری نیرومندی و قدرتش گریه میکرد.»

د داكتر شرق د دی افسوسونو او ارمانونو نه داسی بشکاری چی هغه دا ټوله پړه په رهبر ور اچوی او وایی چی د رهبر د بی کیفایتی له کبله د جمهوری دولت مرکزی کمیته د داسی یوه حالت سره مخامن شویده چی هر غری بی د خپل سر پاچا دی او هر یو یې کولی شی چی دا ناپوه او ناخبره رهبر به اسانی سره خپلی لوری او نظر ته راواړوی. هغه بیا په دیری مایوسی سره وایی: « واقعاً دل انسان به خود انسان میسوزد که به چه هدفی بزرگی (تأسیس جمهوریت) ګرد هم آمده بودیم و حالا؟»

هغه دلته رهبر د زیره سوی ور او دومره بیچاره بولی چی حتی د خپلو ملکرو د کنترول نه هم عاجز شویدی.

تردی خبرو وروسته داكتر شرق په دیره عاطفی بنه په شاهی کورنی پوری مربوط د (کوتی کول) وری مانی ته د محمد داود په امر د کوچ کولو، هلته د اوسیدلو، د خپلی ناروغری، د میرمن داود او محمد داود د ورتللو او بیا د میرمن داود په ستړګو کی د اوښکو دراتلو (له دی کبله چی شرق د هغی د نازولی وراره شهزاده نادر په بستره کی وینی) کیسه کوی. د دی صحنه په لیدو سره داكتر شرق ته یوه ویره پیدا کیږی چی رهبر شاید خپله کورنی هیره نکړی او ممکن بیرته د هغی سره یوځای شی، دلته د سردار پاینده خان د کورنی د شهزاده ګانو تاریخي کیسه ورته په یاد ورځی او وایی: « به شهادت تاریخ معمولاً شهزاده ګان دودمان سردار پاینده خان، زمانی که جهت کسب قدرت باهم درګیر می شدند دیری نمی گذشت که زیر تاثیر و به وساطت خانواده خویش دستور می دادند که شهزاده مغلوب عفوه و محکین قضیه (همسنجرانش) اعدام شوند» شرق به دی پسی متصل لیکی: «.... ولی با همه صفات نیکوی که داشتند باز هم یک شهزاده و دارای پیوند نا ګستاخی با منسوبین شاه و عوافظ مشترک خانوادگی با انان بود»

زما يادونه: (زه په دی نه پوهيرم چي جناب شرق په دا تيرو پنه ويستو کلونو کي دی تکي ته څنګه نه دی متوجه شوي چي محمد داود او محمد ظاهر شاه د یوی کورني غري او لکه د یوه وجود دوه اعضا دي چي اوس ورته د پاينده خان د کورني د شهزاده گانو کيسه ور په ياديری؟)

په هر صورت داکتر شرق نور دلته په مطلقه توګه په خپل ځانه ځاني دوست محمد داود باندي بي باوره دی او داسی فکر کوي چي که نن وي که سبا د همدي ۲۵ کلن دوست له خوا به په دار و ځرول شي نو ځکه په دی هکله فکر کوي چي څنګه د هغه نه ځان لري کري او غواړي چي بل هيواد ته ولاړ شي.

د داکتر شرق دا بي باوری په محمد داود باندي هغه وخت لاپسي زياتيري چي سرور نورستانی ورته واي چي رهبر راته و ويل چي د کارونو د بنه والي د پاره د مرکزی کميته د غوندي د جوريو په هکله د معاعون صاحب (شرق) سره خبری وکړه ، او لا نیم ساعت نه دی تيرو شوي چي د جمهوری ریاست د دفتر له لوري په کابینه کي د تغیر او تبدیل خبر ورته په دی توګه په ميز ايندول کېږي.

«... طبق هيدايت شاغلي محمد داود رئيس دولت جمهوری افغانستان برای بهبود امور دولتی تغیر و تبدیلی زیل در کابینه دولت جمهوری:

۱- سید عبدالله وزیر، به حیث معاون دوم صدارت

۲- عبدالقدیر قوماندان ژندارم و پولیس به حیث وزیر داخله

۳- عزیزالله واصفی والي ننګر هار به حیث وزیر زراعت

۴- عبدالکریم عطائی رئيس رادیو افغانستان و وزیر مخابرات

۵- فیض محمد وزیر داخله به حیث وزیر سرحدات.

عجباء! یک ساعت پیش تقدير و تمجيد از کار حکومت و اينک تر میم کابینه. خدا را شکر که سرم موی نداشت و اکرنه شاخ می کشیدم. زира تصور آن هم نمی شد که در ترمیم کابینه کمیته مرکزی جمهوریت نه سهم و نه هم خبر داشته باشد» (اتمه برخه ۹ مخ)

داکتر شرق صاحب دلته په څرګنده توګه دا مونږ ته را وبنایي چي محمد داود خان نور د خپلو ملکرو او هغو سربازانو سره چي دی قدرت ته رسولی، هیڅ دول مسلات او مشوره کولو ته حاضر نه دی او د دله ورته نور ارزښت نه لري. د همدي اتمی برخی په وروستیو کی داکتر شرق د سید عبدالله، عبدالقدیر او غوث الدین فایق له خوا د ۱۳۵۴ کال د دلو او حوت په میاشتو کی درستاخیز ملی (انقلاب ملی) په نوم حزب په داسی حال کی چي لام په هيواد کي نظامي حکومت برقرار دی جوروی او وايی:

« و زیبا تر از همه اینکه کمیته مرکزی در ځریان واقعه قرار نداشت، اما نام حزب مذکور کوچه به کوچه دست به دست میکشت...» داکتر شرق واي چي دا حزب له دی کبله چي اساس ګذاران بي (د داود خان په ګډون) د هغى پوهی نه چي و کولای شي تولنه رهنمایي کړلی شي بي برخی ول، نو له دی کبله « از طرف اکثریت مردم با سردی

و بی میلی موافقه گردید و با وجودیکه اساسنامه آن از جانب رئیس جمهور در سلطان ۱۳۵۶ اعلام گردید، باز هم جز تعداد محدودی از عناصر جاه طلب و دربار زده های مفوک، کمتر اشخاص دانسته عضویت آنرا می پذیرفتند»
داکتر شرق دا حزب د ایران د رستاخیز ملی د حزب کاپی بولی ټکه د دی حزب د مبارزی سرلیکونه هم د کمونستانو سره مبارزی ته توجیه شوی ول.

هغه دلته دا په گوته کوي چي رهبر نور د همدي دلي په منګلو کي راګير دی او هر څه چي همدا دری څلور تنه غواړي رهبر هماګه ډول ګام پورته کوي. او دی حالت ورو ورو دی ته زمينه برابره کړله چي د کوتنا او جمهوريت اصلی سرته رسونکی او جورونکی له رهبر نه فاصله ونیسي، مرور شی بلاخره د جمهوريت د نسکورولو د پاره د نورو سیاسي ډلو سره لکه خلق او پرچم یوځای شي. داکتر شرق په حقیقت کی دا ټوله ګناه د محمدداود خان غاري ته ور اچوی او هغه د خپلو د ټولو هغو ژمنو ماتونکی بولی چي د ده او دده د ملګرو سره یې د جمهوريت د جوریدو نه د مخه کېږي وی.

داکتر شرق د همدي بحث په دوام په خپله کابینه کی د محمد موسى شفیق د کابینه د وزیرانو را داخلول یادوی او وايې: «محمدموسى شفیق را همه می شناختند او شخص نبود که به کسانی اعتماد کند و عضو کابینه خود بسازد که کمونست و غیر مذهبی باشد» نو مونږ هم د دی د پاره چي څوک را باندی د کمونست تاپه و نه وهی د هغه د کابینې هغه وزیران چي دده (شرق) سره زیاته پیژندکلوي لري لکه داکتر نعمت الله پژواک، محمد خان جلال، على احمد خرم و غلام جیلانی باخترى (پير محقiqin اوس هم دا کسان کمونستان اویا د کمونستانو پلویان بولی) د وزیرانو په توګه ونیول چي لره موده وروسته هغوي هم د کمونستانو په نوم تحریبیدل.

د پنځمه برخه پای

دوام لري